

**GREATER
STAVANGER**

Handlingsplan 2012

1. Innledning

Målsettingen for Greater Stavanger er å bidra til økt regionalt samarbeid, økt konkurransevne og økt verdiskaping i Stavanger-regionen. Vårt viktigste dokument, Strategisk Næringsplan 2009-2020, fokuserer på:

- Utvikling av næringsklynger:
Energiklyngen, matnæringene og nye klynger
- Drivkrefter for samfunns- og næringsutvikling:
Kompetanse, nyskaping, internasjonalisering, livskvalitet, infrastruktur og offentlige tjenester

Handlingsplan for 2012 er en årsplan for å gjennomføre strategier for Greater Stavanger, og konkretiserer de målsetninger som er vedtatt i næringsplanen.

I dette dokumentet framkommer hovedelementene i neste års virksomhet, med korte omtaler av noen utvalgte, sentrale prosjekter som det vil bli arbeidet med gjennom året. Den fullstendige prosjektporteføljen er gjengitt på siste side.

De aller fleste prosjektene avhenger av et godt samarbeid med en rekke private og offentlige aktører, både i og utenfor regionen. Greater Stavangers viktigste bidrag vil i mange tilfeller være den direkte innsatsen fra våre ansatte og evnen til å fungere som koordinator i prosjekter og prosesser med mange deltakere og interessenter.

I tillegg til prosjektene knyttet til drivere og næringsklynger, vil det i 2012 bli gjennomført to prosjekter som i større grad har strategisk og metodisk forankring:

- *Rullering av Strategisk Næringsplan*
I hovedtrekk oppleves føringene i gjeldende plan som svært relevante også fire år etter at de ble formulert, og arbeidet med rulleringen antas derfor å bli begrenset. På enkelte områder oppleves det imidlertid behov for reorientering og/eller konkretisering av føringene. I arbeidet med matnæringene er blant annet flere nye sentrale aktører som Måltidets Hus og NCE Culinology kommet til. Videre kan det være hensiktsmessig med grenseoppgang når det gjelder driverne livskvalitet og samfunnskontakt og aktiviteter knyttet til disse.
- *Utvikling av KPI'er for Greater Stavanger*
Det er ingen enkel oppgave å måle effekt og resultater av strategisk næringsutvikling. For det første vil resultatene i hovedsak framkomme hos andre- og tredjeparter. For det andre vil resultatene komme som følge av en lang rekke andre faktorer som generell økonomisk utvikling, bransjespesifikke forhold og ikke minst hvordan de enkelte bedrifter lykkes med strategier og daglig drift. Likevel mener vi det er riktig å utvikle bedre verktøy til å styre egen virksomhet med. Vi vil søke råd og erfaringer fra liknende organisasjoner i andre storbyregioner, nyttiggjøre oss eksisterende metoder fra blant annet den norske verdiskapingsrapporten og også vurdere deltakelse i et EU-prosjekt som tar sikte på å utvikle KPI'er (Key Performance Indicators) for regioners verdiskapingsevne.

2. Kompetanseutvikling

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal være blant Europas fremste kompetanseregioner.

Strategiske grep

1. Sikre god tilgang på kvalifisert arbeidskraft
2. Utvikle utdannings- og forskningsinstitusjoner av høy kvalitet
3. Skape gode vekstvilkår for kunnskapsbaserte næringer

Utfordringer

I arbeidet med Strategisk Næringsplan framhevet næringslivet god tilgang på kvalifisert arbeidskraft som kanskje den viktigste forutsetning for å lykkes. Etter en periode med usikkerhet har etterspørselen etter arbeidskraft økt kraftig i 2011. Tross svært usikre tider i Europa forventes denne utviklingen forventes å fortsette i Norge i 2012. Dette er langt på vei resultat av store investeringer som skal gjennomføres i olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel, noe som både direkte og indirekte øker behovet for arbeidskraft i Stavanger-regionen.

Greater Stavanger har i 2011 bidratt til å gjennomføre undersøkelser innen den viktige verkstedsindustrien og også støtte tiltak for å spre kunnskap og oppmerksomhet om realfag og dets anvendelse i teknologinæringene. Økt behov for arbeidskraft gjør seg imidlertid gjeldende i en lang rekke sektorer, også innenfor det offentlige. Greater Stavanger har blant annet dokumentert et stort rekrutteringsbehov i helse- og omsorgssektoren. Det anses også som viktig å støtte ytterligere oppbygging av kompetanse i landbruket i regionen.

Det er en prioritert oppgave for regionen å utvikle et bredt og attraktivt utdanningstilbud og et variert arbeids- og næringsliv som kan tiltrekke seg kvalifisert og motivert arbeidskraft. Greater Stavanger ser det som viktig å bidra til en helhetlig og offensiv utvikling av campus og studietilbud ved UiS, og samtidig arbeide målrettet for å tiltrekke regionen kompetanse utenfra.

Ettersom behovet både på kort og på noe lengre sikt blir presserende, vil Greater Stavanger i 2012 legge vekt på å følge opp tidligere behovsanalyser med å initiere, støtte og også selv i større grad gjennomføre markedsarbeid for å styrke rekruttering av særlig utenlandske arbeidstakere. Deler av dette arbeidet omtales nærmere under punkt 8 – Samfunnskontakt.

– Ser du – teori – det er, når man siger otte kroner – men praksis – det er otte øre!

Utvalgte prosjekter 2012

Regionalt arbeidsmarked – kompetansebehov og samarbeid

God tilgang på kvalifisert arbeidskraft er helt avgjørende for å sikre en god regional verdiskaping. Greater Stavanger har derfor initiert flere behovsanalyser i 2011. Det gjelder behovet for helse- og omsorgspersonell og behovet for teknologer. Disse rapportene har blitt lagt fram på egne konferanser og på årskonferansen.

Arbeidet med å kartlegge behov vil bli videreført i 2012 med fokus på utvalgte kompetanseområder av betydning for regionen. Dette vil videre bli samordnet med tiltak i offentlig og privat sektor med hensyn til hvordan en stimulerer tilgangen på kvalifisert personell. Det konkrete valg av kompetanseområder som vil bli fokusert vil bli avklart i samarbeid med kommunene, fylkeskommunen, NAV, utdanningsinstitusjonene og næringslivet.

Målsettingen er å få kunnskap om behovet for kvalifisert arbeidskraft og medvirke til tiltak som kan sikre tilgangen på slik arbeidskraft.

– Det er en opuntia coccinellifera.
– Såh – det er utroligt, så den ligner en kaktus!

Regionalt program – helse- og velferdsteknologi

Greater Stavanger har i 2011 hatt en sentral rolle i å bidra til utviklingen av et regionalt program for helse- og velferdsteknologi. Dette har skjedd i samarbeid med en rekke regionale aktører og har blitt behandlet både på et eget dialogmøte og på årskonferansen.

Greater Stavanger vil ha en koordinerende rolle på en rekke regionale prosjektaktiviteter i 2012, som skal bidra til at regionen utnytter bruken av helse- og velferdsteknologi på en best mulig måte i offentlig sektor og videre legger grunnlaget for regional næringsutvikling.

Siktemålet er bl.a. å legge grunnlaget for at det kan etableres et nasjonalt senter for helse- og velferdsteknologi i regionen, jf. forslag i NOU 2011:11. Til dette kreves det at Greater Stavanger bidrar til å bygge en kompetanse om de nasjonale føringene og aktivitetene. Det vil bli forsøkt å skaffe ekstern finansiering til dette.

Målet for prosjektet er å utvikle teknologiske tjenester og produkter som kan gi bedre utnyttelse av de ressursene som brukes i helse- og omsorgssektoren. Videre er det et mål å legge grunnlaget for utvikling av regional næringsvirksomhet og styrke kompetansen på helse- og velferdsteknologi i regionen.

Collaboration of Living Labs (COLL)

Dette fellesnordiske prosjektet skal generere kunnskap om hvordan man kan skape innovasjon innenfor tjenester, media og infrastruktur. I Norge er partnerne

UiS, Ipark og Greater Stavanger. Prosjektet er fullfinansiert av Norforsk som koordinerer og samordner nordisk forskning, og som er et rådgivende organ for nordisk forskningspolitikk.

Næringsutviklingspartnerne Ipark, ICTNORCOM og Greater Stavanger representerer brukerarenaer, og inviteres til å teste ut og delta i utviklingen. Fra vår side vil vi bruke dette til å utvikle et verktøy som kommunene kan bruke i kompetanseheving og rekruttering av helsepersonell. Gjennom å utvikle muligheten for nettbasert utdanning av helsepersonell ønsker vi å gi et bidrag til det langsiktige arbeidet med etablering av helsefakultet ved UiS, samtidig som at kommunenes arbeid med å rekruttere og utvikle helsepersonell styrkes. Gjennom IKT-systemene som utvikles blir det mulig å ta helsefaglig utdanning på nett, noe som gjør at kommunene kan beholde arbeidskraft samtidig som de utdannes.

3. Infrastruktur

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal rangeres som den fremste storbyregionen i landet med hensyn til transport- og logistikk-løsninger.

Strategiske grep

1. Videreutvikle infrastrukturen for intern og ekstern gods- og persontransport
2. Utvikle Stavanger-regionen som et nasjonalt logistikk-knutepunkt
3. Videreutvikle Stavanger Lufthavn Sola som internasjonal flyplass
4. Utvikle samferdselstiltak som bidrar til oppfylning av statlig fastsatte klimamål

Utfordringer

Transportmuligheter og logistikk-kostnader er nøkkelfaktorer som sterkt påvirker bedriftenes konkurransevne og lønnsomhet. Stavanger-regionens lokalisering med hensyn til de store markedene gjør at gode internasjonale transport-forbindelser er av stor betydning.

Greater Stavanger vil i 2012 prioritere arbeidet med å videreutvikle flytilbudet gjennom ruteutviklingsprosjektet, som etter planen skal avsluttes i 2012. Greater Stavanger ser det som svært viktig å videreføre innsatsen, og vil innarbeide deler av prosjektet i sin faste aktivitet.

Videre er det viktig å optimalisere havnestrukturen i regionen. Dette vil være av stor betydning for transport av gods og varer til og fra regionen, samtidig som det kan styrke Stavanger-regionens funksjon som landsdelens viktigste transport-knutepunkt.

Når det gjelder intern-transport, har vi fordelene av å være en kompakt storby-region med korte interne avstander innenfor de sentrale bosteds- og nærings-områdene. Ulempen er at utbygging av transportsystemene ikke har holdt tritt

med trafikk- og befolkningsveksten. Greater Stavanger vil også støtte de viktige prosessene med å få etablert Ryfast, Rogfast og bybane.

Utvalgte prosjekter 2012

Ruteutvikling fly

Flyrutetilbudet fra Stavanger Lufthavn Sola representerer på mange måter det fysiske internettet til våre viktigste næringer. Adgangen til et best mulig flytilbud bidrar sterkt til å opprettholde og øke bedriftenes verdiskaping og konkurransekraft.

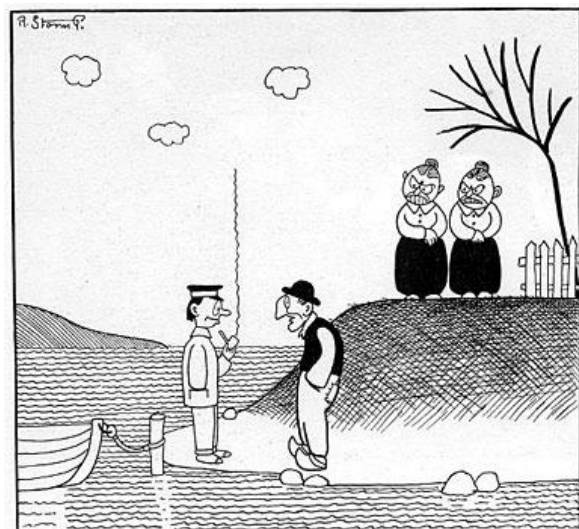
Greater Stavanger har ledet et treårig prosjekt som har hatt til hensikt å dokumentere næringslivets behov på en slik måte at Avinor kan benytte funnene i sitt arbeid med å utvikle rutetilbudet i samspill med flyselskapene. Prosjektet skal avsluttes i 2012, men resultatene og tilbakemeldingene fra Avinor om effekten av prosjektet er så positive at Greater Stavanger vil sikre en videreføring av arbeidet.

Dette vil bli løst ved at en årlig trendanalyse utføres og videreutvikles av Greater Stavangers stab, og at det engasjeres ekstern konsulentbistand til tolkning og eventuelt tilleggsarbeid som krever spesifikk kompetanse inne reiseliv eller luftfart. Dagens prosjektdeltakere inviteres til å delta videre i en styringsgruppe for aktiviteten, og Avinor har signalisert økonomisk støtte til kjøp av konsulenttjenester.

Næringstransport

Vi kan konstatere at det er et stykke avstand fram til næringsplanens målsetting om at regionen skal være ledende på logistikk løsninger for næringslivet. På dette området er det flere offentlige instanser som har ansvar for prioriteringer og virkemiddelbruk. Greater Stavangers rolle vil være å slutte opp om de prioriteringene som regionen står samlet bak, og å bidra til at målsettingene oppfylles.

Målsettingen for dette prosjektet er å følge opp Logistikknutepunktstudien og levere oppdateringer på dagens status. Rollen som pådriver utover dette må drøftes og avklares.

- Hvor mange Indbyggere er der her paa Øen?
- Der er kun mig og min Kone og hendes Søster.
- Saa — og De har det godt her?
- Ja — storartet — men der er bare saa megen Sladder!

Milepæler for prosjektet er å oppdatere Logistikknutepunktstudien i løpet av første halvår. Videre skal det iverksettes et samarbeid mellom havnene for å tiltrekke mer gods til regionen for transittering eller for distribusjon. Regionen kan med fordel utnytte havnekapasiteten bedre, blant annet i Risavika.

Samarbeidspartnere er IRIS, logistikkforeningen, ressurspanel for infrastruktur, samt havnene i Risavika, Stavanger og Sandnes.

4. Nyskaping

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal være ledende på innovasjon og nyskaping.

Strategiske grep

1. *Etablere og videreutvikle vekstkraftige miljø innen fremragende forskning og innovasjon*
2. *Strategiske teknologisatsinger*
3. *Styrke kapitaltilgangen*
4. *Stimulere til bedriftsetableringer*

Utfordringer

Stavanger-regionens olje- og gassindustri har bidratt sterkt til å etablere regionens ledende posisjon med hensyn til teknologisk nyvinning. Satsing på forsknings- og innovasjonssentra av internasjonal karakter vil være viktig for videreutvikling og fornyelse av regionens industrielle struktur, særlig med tanke på å skape evne til omstilling i retning av virksomhet som på lang sikt baserer seg mindre på utvinning av olje og gass i nære havområder.

Utvalgte prosjekter 2012

Regionalt utsyn

Som tidligere vil vi utarbeide en rapport om utviklingen i regionen, som framlegges på årskonferansen (se også pkt. 8 - Samfunnskontakt). Rapporten skal danne bakteppet for en vurdering av utviklingen samt at en skal fokusere på utvalgte problemstillinger.

Konjunkturbarometeret

Konjunkturbarometeret er en omfattende rapport som skal gi relevant informasjon om sentrale utviklingstrekk i næringsliv og offentlig sektor. Det er også et mål at Konjunkturbarometeret skal bidra til felles forståelse hos offentlige myndigheter og aktører i næringslivet om aktuelle muligheter og utfordringer i næringsliv og arbeidsmarkedet.

Rapportene utgis tre ganger i året og gir oppdaterte analyser av næringsliv og offentlig sektor i Rogaland. Det fokuseres på utviklingstrekk i markedsutsikter, økonomiske resultater, aktivitetsnivå, sysselsetting og arbeidsmarkedet. Konjunkturbarometeret utarbeides i samarbeid med SR-Bank, Rogaland fylkeskommune, NAV, NHO og Innovasjon Norge. Greater Stavanger har prosjektledelsen av arbeidet.

Bedriftsrekruttering

Greater Stavanger vil styrke innsatsen for å rekruttere nye bedrifter og institusjoner fra inn- og utland til Stavanger-regionen. Dette vil skje bl.a. ved å øke kunnskapen på dette området, slik at vi kan arbeide med posisjonering og samhandling på kort og lang sikt, og ved å frigjøre personellressurser til dette arbeidet.

Målgruppene er kunnskapsintensive bedrifter som passer inn i vårt høykost-samfunn, herunder bedrifter som kompletterer hull i dagens klynger eller tilfører komplementære nye dimensjoner som vil styrke nærings- og kompetansegrunnlaget i regionen. Mer konkret kan dette være:

- Energi – petro og fornybar
- Simulering og trening
- Bioteknologi
- Medisinsk relatert FoU innen definerte nisjer
- Transport og logistikk

Det er også en målsetning å trekke flere bedrifter fra ikke-vestlige verdensdeler til regionen. Dette er blant annet viktig for å nå målet om å bli en global energi-hub.

5. Livskvalitet

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal innen 2020 være en internasjonalt attraktiv og pulserende kultur- og opplevelsesregion.

Strategiske grep

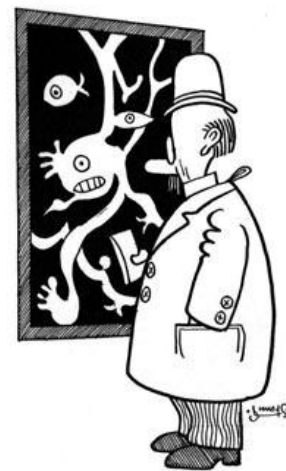
1. Videreutvikle offentlige tjenester som tillegges vekt ved bostedsvalg
2. Styrke og synliggjøre regionens fortrinn som arbeids-, bo- og opplevelsessted
3. Stimulere nyskaping og vekst innen kulturområdet
4. Styrke kulturnæringene og kulturbasert næringsutvikling

Utfordringer

Tross betydelige fremskritt på dette området, blant annet som resultat av Kulturbyåret 2008, er det gjennom flere undersøkelser dokumentert at Stavanger-regionen i mindre grad assosieres med et spennende kulturtilbud enn andre norske storbyregioner. Dette hemmer tilflytting – og da kanskje spesielt av studenter og unge fra andre deler av landet. Undersøkelsene gir noe sprikende svar på nøyaktig hva som savnes. I noen sammenhenger fremheves kunstneriske tilbud, i andre et mer pulserende kafetilbud.

Regionen har vist evne til å gjøre grep også på dette området – og åpning av nytt konserthus i 2012 er en strategisk satsing nettopp for å styrke posisjonen på kulturområdet.

Andre deler av kulturlivet – særlig det mer uformelle i krysningspunktet mellom kreative

– Det pudsige ved disse gale malere er, at de om få år anses for at være ganske normale.

utøvere og næringsaktivitet – er det vanskeligere både å styre og komme i effektiv inngripen med. Her er en lang rekke aktører viktige, og Greater Stavanger har i hovedsak to roller:

- Koordinere kulturbasert næringsutvikling i et interkommunalt perspektiv, med utgangspunkt i strategi- og handlingsplanen for kulturnæringene.
- Kommunisere regionens muligheter som utgangspunkt for et rikt og givende liv – også utenfor arbeidstiden. Målgruppen er næringsliv, studenter fra andre deler av Norge og potensielle arbeidsinnvandrere. Et viktig virkemiddel er produksjon av presentasjonsmaterieell som også kan benyttes av bedrifter og institusjoner i regionen.

Regionens reiselivssatsing ivaretas av Region Stavanger og andre reiselivsselskap. Greater Stavanger har et aktivt samarbeid med disse der våre arbeidsområder møtes, og vil i størst mulig grad sikre god samhandling av både strategier og praktisk arbeid. Dette gjelder blant annet etablering av en felles film- og bildedatabase med Region Stavanger.

Utvalgte prosjekter 2012

Rekrutterings- og omdømmeprosjekt

Utfordringer med å tiltrekke seg nok kvalifisert personell er en betydelig flaskehals for regionen. Særlig ser vi dette for spesialistarbeidskraft som bl.a. ingeniører, helsepersonell og IT-eksperter. Med et svært stramt arbeidsmarked for disse gruppene er det naturlig å se ut over landets grenser for å finne etterspurt kompetanse.

Prosjektet skal resultere i produksjon og distribusjon av videomateriale. Det skal lages en egen film til vårt bruk, og filmsekvenser som fritt kan brukes av andre i samme ærend. Eventuelle økonomiske bidrag fra for eksempel fylkeskommunen og bedrifter kan brukes til distribusjon og aktive markedstiltak. Dersom disse midlene uteblir, distribueres materialet på samme måte som i dag.

Målet med prosjektet er å forbedre rekrutteringsevnen av nøkkelpersonell til regionen, samt å hjelpe bedrifter til dette. Dette skal skje gjennom:

- Skaffe samarbeidspartnere fra offentlig og privat sektor
- Knytte til oss produsenter
- Produsere materieell
- Distribusjon (messer, besøk på universiteter, sosiale medier, andre medier)
- Evaluering

Etablering av kulturnæringsfond

Det endelige målet er å få etablert et kulturnæringsfond som stiller til veie kapital for kulturentreprenører i regionen. På kort sikt må det framskaffes et beslutningsgrunnlag for offentlige og private virksomheter for å ta stilling til eventuell deltakelse og bidrag.

I 2011 har vi sørget for å få utredet et prospekt for et slikt fond, som skal møte behovet for låne-/investeringskapital som kulturentreprenører opplever som vanskelig å få i banker og ordinære finansieringsinstitusjoner. Det innebærer at

lønnsomhet og krav til avkastning må vurderes. Det må også tas stilling til om det fortrinnsvis er såkorn- eller venturekapital som skal være en føring for forvaltningen av fondet.

Utredningen, som forelå ved avslutningen av 2011, vurderer hvordan fondet kan finansieres (offentlige bevilgninger, privat kapital), herunder en vurdering av hvor det finnes tilgjengelig kapital og hvor mye som kreves for å sette i gang. Det vurderes videre hvordan fondet skal organiseres og driftes.

I 2012 skal anbefalingene presenteres for aktuelle bidragsytere til fondet, både private og offentlige. Responsen vil avgjøre om det lar seg gjøre å etablere et regionalt kulturnæringsfond slik skissert.

6. Internasjonalisering

Næringsplanens mål

Videreutvikle Stavanger-regionen som en internasjonal region.

Strategiske grep

1. *Styrke regionens attraktivitet for internasjonale bedrifter*
2. *Videreutvikle internasjonale strategiske allianser*
3. *Fremme internasjonalisering av regionalt næringsliv*
4. *Fremme internasjonal samhandling for utvalgte næringsklynger*

Utviklingstrekk og problemstillinger

Stavanger-regionen er i tillegg til Oslo den mest internasjonale regionen i Norge. Det maritime og petroleumsrelaterte forretningsmiljøet er den viktigste drivkraften bak dette, og er også en nøkkelfaktor i forhold til videre utvikling.

Ytterligere internasjonalisering er et av de få trekk som med stor sikkerhet kan sies vil bestemme regionens framtidige utvikling. Omfanget av og kvaliteten på fysiske og virtuelle nettverk vil i mange sammenhenger definere innovasjonsevne, markedsadgang og konkurransekraft. Dette gjelder offentlig sektor like mye som akademia og privat næringsliv. Regionen er i en heldig situasjon, og har nye næringsområder med internasjonale nedslagsfelt som vokser ut av etablert virksomhet, men dette området er ikke noe sted å hvile på laurbær. Kontinuerlig og langsiktig arbeid kombinert med evne til å analysere og forfølge endringer i mulighetsbildet blir avgjørende for å lykkes.

Behovet for ytterligere internasjonalisering var en av hovedkonklusjonene fra analysene i prosjektet Energiregion 2030. Tross utsikter til mange og lønnsomme år med stor virksomhet på norsk sokkel, er det avgjørende viktig for energi-industrien å være der nye utfordringer får sine løsninger. Bare slik kan verdensledende teknologibedrifter fornye sin posisjon, og bare slik kan Stavanger-regionen skape seg en fremtid som energiregion når utvinningen i geografisk nære områder avtar. Samtidig må regionens matklynge søke

muligheter ved å måle seg mot – og bli forbundet med – ledende matmiljøer internasjonalt. Dette gjelder både produksjon, foredling, gastronomi, forretningsutvikling og markedsføring. Det er viktig for den langsiktige utviklingen at det opprettholdes et sterkt internasjonalt engasjement som både videreutvikler eksisterende relasjoner, og skaper nye allianser i viktige markeder.

Utvalgte prosjekter 2012

Delegasjonsreiser

Små og mellomstore bedrifter er den viktigste målgruppen for de fleste av Greater Stavangers delegasjonsreiser. Det å utvikle gode innholdsprogrammer som legger til rette for læring og nettverksarbeid er nøkkelkomponenter i dette arbeidet.

Etter reisen til OTC-messen i Houston i 2011 – som samlet 160 deltakere – hadde disse i snitt ti nye norske kontakter de ville følge opp og seks utenlandske. Dette forteller at vi lykkes med målsettingen om å styrke næringslivets forbindelser både lokalt og globalt. Samtidig er delegasjonsreisene sentrale møtepunkter mellom lokale bedriftsledere og våre regionale politikere og kompetanseinstitusjoner.

– Hamsjatim uhala la la?
– Jeg forstår ikke, hvad De siger!
– Hamsjatim uhala la la!
– Nå – De forstår heller ikke, hvad jeg siger?

I 2012 planlegges reise til vår viktigste samarbeidsby Houston for toppledere fra offentlig virksomhet. Dette sammenfaller med gjennomføring av ungdomsprogram i regi av vennskapsforeningen Stavanger – Houston/Galveston.

OTC-2012 blir som før vår flaggskipsatsing, men denne gang med ny styreleder som kaptein.

I september planlegges delegasjonsreise til Brasil. Her skal både Macaé og Rio besøkes. Greater Stavanger har i 2011 tegnet en samarbeidsavtale med Macaé, som er en sentral by for oljeservicevirksomhet og som har vært instrumentell for at Rio blir medlem av Verdens Energibyer. Brasil representerer et enormt og også teknologisk viktig marked for energibransjen. Selv om det er krevende, er det viktig både for regionen og for vår industri at det sikres et best mulig fotfeste her.

Vertskapskontoret

Hovedformålet med vertskapskontoret er å bidra til at Stavanger-regionen og Rogaland tilbyr et godt vertskap og fremstår som en attraktiv region overfor nasjonalt og internasjonalt næringsliv og offentlig forvaltning.

Vertskapskontoret er et samarbeidsprosjekt med Rogaland Fylkeskommune, Innovasjon Norge og SR-bank og Greater Stavanger, der vi har ansvaret for prosjektledelse og drift.

Gjennom god kjennskap til regionens og hele fylkets næringsliv utvikler vi besøksprogrammer som gjenspeiler regionens samlede ressurser og kompetanse,

og som profilerer regionens og fylkets næringsliv, attraksjoner og kulturtilbud. Ved å formidle, knytte kontakter og bidra til at mulige samarbeid følges opp, sørger vi for at regionen får bedre utbytte av de mange gjestende delegasjonene.

Vertskapskontoret tar hånd om den direkte dialogen med oppdragsgiveren, foretar all logistikkhåndtering (hotell, transport, arrangement), foreslår programinnhold og avtaler møter/presentasjoner og bistår i gjennomføringen.

Greater Stavanger har sammen med Scandinavian Tourist Board i Tokyo utviklet produktpakker innen segmentet næringsturisme (Technical Visits). Stavanger-regionen profileres nå overfor japanske reiseoperatører. Denne delen av arbeidet er nå overført til Region Stavanger.

Landdager

Som et alternativ til delegasjonsreiser, arrangeres lokale markedsorienteringer for næringslivet i form av landdagsarrangement over en halv eller hel dag. Formålet er å presentere markedsmuligheter i ulike land, hvilke rådgivere og virkemiddelapparat som er tilgjengelig, samt aktuelle bedriftspresentasjoner. Målgruppen er næringslivet i hele fylket. Fra 2012 legger vi vekt på at landdagene i hovedregel inngår som ledd i mer langsiktige og strategiske satsinger og koples til for eksempel delegasjonsreiser.

Planlegging og gjennomføring av land-/ temadager vil bli gjort i et samarbeid med Næringsforeningen i Stavanger-regionen og de andre regionale næringssselskapene i fylket.

Europakontoret

Stavanger-regionens Europakontor (SrE) ble etablert i 1993. Gjennom Europakontoret ønsker man å sikre regionens tilstedeværelse og representasjon i Brussel, som et strategisk ledd i internasjonaliseringen av Stavanger-regionen. Greater Stavanger er hjemmekontor for virksomheten.

SrE har hittil vært drevet gjennom avtale med selskapet One Market i Brussel, som bruker 1,6 årsverk (direktør + konsulent) på denne oppgaven. Greater Stavanger leier ut 2/3 stilling til SrE for å drive hjemmesekretariatet. Fra ny avtaleperiode i 2012 skal virksomheten drives gjennom en forening, og nytt personell må rekrutteres. Bakgrunnen for dette er både at kontorets utmerkede direktør gjennom 16 år ønsker å trekke seg

tilbake og at virksomheten må omorganiseres for å imøtekomme lovgiving rundt både habilitet og offentlige anskaffelser. Som sekretariat for SrE sin styringsgruppe har Greater ansvaret for å gjennomføre endringer og rekrutteringsprosess. Det ligger an til at administrerende direktør i Greater Stavanger engasjeres som formell daglig leder i foreningen, og det blir trolig også

- Du, Cicero - nu skal menuerne være på dansk.
- Hvad så med min livret: Caisse de fois gras à la financière ?

naturlig å gjennomføre en strategiprosess for den videre virksomheten i løpet av 2012.

SrE har i dag 24 partnere, hvorav 14 er medlemmer gjennom partnerskap med Greater Stavanger. Partnerne får informasjon gjennom nyhetsbrev, SrEs hjemmebesøk, prosjektet Mulighetsrevisjonen – den europeiske kommune, og direkte kontakt med SrE/mulighetsutvikler i Greater Stavanger. Partnerne i kommunene får kontinuerlig innspill gjennom nyhetsbrev og markedsføring. Det legges vekt på samhandling med partnerne gjennom prosjekter, møter og informasjonsspredning. Fokuset er regionens strategiske tenkning overfor EU.

Hensikten med SrE er:

- Informasjonsflyt mellom regionen og EU
- Kontaktpunkt for bedrifter i Rogaland
- Formidling av aktuelle nyheter, policy-områder og prosjekter
- Øke aktiviteten innen EU-programmene hos partnerne
- Tilrettelegge for hospitering og besøk i Brussel for partnerne

Tilstedeværelse i Houston

Greater Stavanger forvalter regionens Houston-kontor, der målet er å styrke relasjonene til nøkkelbedrifter i Houston samt til forsknings- og utdanningsinstitusjoner. Dette er et samarbeid mellom UiS/IRIS, SUS, ONS og Greater Stavanger. Representantens oppgave er i hovedsak å holde partnerne orientert om utvikling i viktige bransjer i Houston/USA og legge til rette for delegasjonsreiser og besøk i regi av partnerne.

Tilstedeværelse i Brasil

ONS og Greater Stavanger har inngått en engasjementsavtale om representasjon for regionen i Rio de Janeiro med Erik Hannisdal og hans selskap Inventure Management. Etter modell av Houston-representasjonen tilrettelegger Hannisdal for delegasjonsreiser og faglige samlinger der muligheter i Brasil står sentralt. Han besørger også kontakt mot by- og regionmyndigheter. Hannisdal kan også benyttes av regionale virksomheter som trenger kvalifisert assistanse til å vurdere eller gjennomføre etablering i Brasil.

Relasjon til Kina/Ningbo

Regionen har knyttet forbindelser til Ningbo, bl.a. gjennom samarbeidsavtalen mellom Stavanger og Ningbo. Disse forbindelsene må følges opp, og Greater Stavanger ser det som viktig at dette skjer i samarbeid med UiS, Ipark, Rogaland fylkeskommune og Næringsforeningen i Stavanger-regionen. En konkret plan for videre satsing og delegasjonsreise for blant andre nyvalgt politiske ledelse i regionen bør utarbeides sammen med de nevnte partnerne i løpet av første halvår 2012.

7. Offentlige tjenester

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal framstå med et samordnet offentlig tjenestetilbud overfor næringslivet.

Strategiske grep

1. *Langsiktig utvikling av næringsarealer og sentrumsområder*
2. *Samordne offentlig tjenestetilbud på tvers av regionens kommuner*
3. *Synliggjøre kraft og kompetanse innenfor offentlig sektor*

Utfordringer

Behovet for samarbeid mellom kommunene i regionen vil øke framover. Dette skjer både som resultat av de naturlige integreringsprosessene som følger av bosettingsmønsteret og næringsetableringene, og som resultat av overordnede beslutninger som for eksempel samhandlingsreformen.

Greater Stavanger kan spille en viktig rolle som koordinator for samarbeid mellom kommunene i regionen og slik legge til rette for prosjekter og aktiviteter som både sikrer rasjonell ressursbruk og stordriftsfordeler.

Utvalgte prosjekter 2012

Næringsarealprosjektet

Det har vært arbeidet med en kartlegging av strategiske, regionale næringsarealer, og dette har bl.a. gitt viktig informasjon om framtidig behovsdekning, hva slags type arealer det bør planlegges videre for og med hvilken lokalisering mv. Et resultat er etablering av en markedsføringsportal, *arealguiden*, slik at bedrifter som etterspør næringsarealer lett skal kunne få oversikt over hvilke næringsarealer og bygg som er tilgjengelige.

Arealguiden omfatter nesten 60 næringsområder i regionen. Fjorten eiendomsaktører abonnerer på linking til egne nettsider fra guiden. Det er også utviklet et tilbud om å få laget egen nettside for aktører som ikke har dette fra før. Det er gjennomført brukermøte med eiendomsaktørene for å få innspill til videreutvikling av guiden.

Business Region Bergen og Haugaland Vekst har satt fram ønske om å kjøpe seg inn i arealguiden. Greater Stavanger har utarbeidet forslag til avtale med partene om dette.

Et viktig fokus i det videre arbeidet vil være økt kjennskap om og bruk av arealguiden blant sluttbrukerne. Det vil derfor bli gjort en betydelig innsats for å markedsføre arealguiden mot aktører som leter etter næringsarealer eller lokaler. Økt bruk blant sluttbrukerne vil gjøre det lettere å få flere eiendomsaktører til å abonnere på link til egen hjemmeside i guiden.

Det vil også være et viktig fokus i det videre arbeidet å få alle kommunene i regionen til å eksponere næringsarealene i arealguiden, og det vil være viktig å øke profesjonaliteten på beskrivelsene av arealene. Videre vil det bli arbeidet med å imøtekomme innspillene til forbedringer av selve nettstedet som kom fram i brukermøtet med eiendomsaktørene.

Målsettingen er at nettstedet skal bli det sentrale møtestedet for aktører som etterspør og tilbyr næringsarealer.

Smartkommuneprosjektet

Prosjektet er et sentralt virkemiddel for å sikre et samordnet tilbud av elektroniske tjenester innenfor plan- og byggesaksbehandlingen, slik at kommunene i regionen framstår som mest mulig enhetlige, effektive og tilgjengelige overfor sentrale brukere av disse tjenestene.

Det er i løpet av prosjektet satt i verk en rekke prosesser og tiltak for å koordinere, effektivisere og digitalisere kommunenes rutiner og arbeidsprosesser innenfor plan-, byggesak- og geodatafeltet. Det er også etablert en felles web-portal og felles digital kartportal for deltakerkommunene.

For å sikre langsiktige resultat av arbeidsinnsatsen, må det etableres rutiner for oppdatering og vedlikehold av de felles produkter og prosesser som prosjektet har frambrakt. I 2011 er det utviklet nye elementer innenfor denne sektoren, som selvbetjeningsløsninger, digitale plan- og byggesaksdialoger (kundeinnsyn og kontakt med overordnet myndighet).

Tidlig i 2012 vil styringsgruppa ta stilling til ambisjonsnivå og arbeidsområder for neste fase i prosjektet. Kommunene har allerede meldt inn ønske om å se på samordning av gebyrstruktur og utbyggingsavtaler.

Regionale energi- og varmeplaner

Arbeidet er forankret i fylkeskommunens regionalplan for Energi og Miljø, hvor det anbefales å utarbeide regionale planer for naturlige grupperinger av kommuner. Stavanger, Sola og Randaberg har vedtak som gir føringer for å utvikle en slik plan for Nord-Jæren. Rennesøy, Sandnes og prosjektet Bybåndet Sør (Sandnes, Klepp og Time) har administrativt gjort det samme.

Vår rolle er å fungere som sekretariat og prosjektkoordinator for den videre prosessen med å etablere felles planer av denne typen. Arbeidet organiseres med fellesaktiviteter som kontakt med ENOVA, workshops og koordinering mot Lyse og IVAR. Kommunene vil også ha separate prosjekter som har fokus på de tiltaksområdene som den enkelte kommune velger seg ut.

Første fase i arbeidet vil bli ferdigstilt ved årskiftet 2011/ 2012. Som en naturlig neste fase bør det utarbeides gode plan- og statistikkverktøy for å følge utviklingen og dokumentere effekten av å gjennomføre tiltak i tråd med planen. Det vil være behov for et verktøy hvor man kan følge utviklingen i energibruk fordelt på ulike kategorier (varme/kjøle og elspesifikk), samt utviklingen i klimagassutslipp.

Målsettingen for denne fasen i prosjektet er å utarbeide verktøy for dokumentasjon av utvikling i energibruk og klimagassutslipp koblet mot matrikkeldata (arealstatistikk). Arbeidet vil innebære et samarbeid mot nasjonale instanser som NVE, KR D (Kostra), KS og SSB.

Det er iverksatt noen prosesser nasjonalt, men har vært lite progresjon og framdrift. Dette er et område hvor det er mye ugjort og hvor det i tiden framover vil være stort behov for bedre dokumentasjon. Rogaland kan være en pilot, og vi ser for oss et pilotprosjekt som tar utgangspunkt i gruppen av kommuner som har deltatt i arbeidet med regional energi- og varmeplan, men som kan utvides til å omfatte hele Rogaland.

8. Samfunnskontakt

Greater Stavanger har en viktig oppgave i å profilere Stavanger-regionen som et attraktivt sted for lokalisering av næringsvirksomhet. I dette inngår også påvirkningsaktiviteter knyttet til saker på departementalt og annet statlig nivå som berører utviklingen i regionen.

Årskonferansen er en strategisk arena der Greater Stavanger skal eksponere sin funksjon som tankesmie og bidra til å sette viktige spørsmål for utviklingen av regionen på den offentlige dagsorden.

Greater Stavanger skal bruke sin etablerte web-side mer aktivt som informasjonskanal, og gjennom andre kommunikasjons tiltak bygge trafikk og brukervaner som knytter publikum til vårt nettsted.

Dette skal dels skje gjennom økt strategisk bruk av sosiale medier og gjennom andre rettede tiltak som nyhetsbrev og liknende. Fortsatt arbeid med mediekontakt for å fortelle omverdenen hva vi arbeider med vil også bli prioritert i 2012. Det er viktig at vi er åpne og tilgjengelige for samfunnet via pressen.

Greater Stavanger skal i 2012 også reetablere sitt kontaktregister og sikre rutiner for å holde dette oppdatert.

Utvalgte prosjekter 2012

Årskonferansen

Årskonferansen har utviklet seg til ei tankesmie der beslutningstakere fra offentlig forvaltning, forskning og utvikling og privat næringsliv møtes på samme arena for å utvikle regionale næringsstrategier basert på kunnskap. Viktige kunnskapskilder er Regionalt utsyn og Konjunkturbarometeret. Konferansen er blitt et viktig supplement til andre arrangementer, og skal styrke sitt særpreg som et forum med et helhetlig samfunnsmessig perspektiv som både rommer utfordringer for offentlig og privat sektor.

Ressursgruppen for samfunns påvirkning

Gruppen er satt sammen av representanter fra regionale foretak og institusjoner, og har som hovedoppgave å fungere som en "radar" som identifisere muligheter

– Utroligt – at der kan stå så lidt på det store papir.

og trusler for Stavanger-regionen som kan oppstå i prosesser på nasjonalt nivå. Blant deltakerne i ressursgruppen er Ipark, Næringsforeningen i Stavanger-regionen, NHO og flere. Greater Stavanger koordinerer møtene. Oppfølging av saker overlates til eventuelt berørte aktører, men i en rekke saker blir Greater Stavanger også utførende eller koordinerende part. Eksempler på saker det vil bli arbeidet med i 2012 er:

- Etablering av nasjonalt senter for økt oljeutvinning
- Oppfølging av petroleumsmeldingen
- Regional deltakelse i nasjonale styrever og råd
- Forsvarets tilstedeværelse i regionen

Arbeidet har også kontaktflate mot bedriftsrekruttering.

Studenttreffet

Studenttreffet har vært gjennomført siden 2006 og er et samarbeidsprosjekt mellom Greater Stavanger, Næringsforeningen, UiS og NAV. Hensikten er å kople både innen- og utenlandstudenter med framtidige arbeidsgivere i Stavanger-regionen.

I 2012 er det et mål å samle over 30 bedrifter fra både privat næringsliv og offentlig sektor og over 100 studenter som er hjemme på juleferie.

9. Energinæringene

Den strategiske hovedmålsettingen er å befeste Stavangers posisjon som nasjonal olje- og gasshovedstad og å videreutvikle funksjonen som en global hub for energinæringene. Viktige virkemidler er å gjøre Stavanger-regionen enda viktigere som kompetansemiljø, forretningsbase og rekrutteringsarena for ledende aktører innen nasjonal og internasjonal energiproduksjon. Dette omfatter petroleumsnæringene så vel som fornybar energi.

Utvalgte prosjekter 2012

Energistrategisk forum

I 2011 etablerte vi et topplederforum for energibransjen. Vi har tatt sikte på to årlige samlinger i perioden 2011-2013. Neste år vil det bli møter i januar og august.

Målsettingen for prosjektet er å sette saker av stor strategisk betydning for energiregion Stavanger på den offentlige agenda. Vi vil videre arbeide for at dette er et attraktivt forum for regionale toppledere som gjennom deltakelse får tilgang til verdifull informasjon og refleksjon av strategisk nytte. For Greater Stavanger sin del vil forumet fungere som rådgivende organ for selskapets virksomhet.

Gjennom utredninger og rapporter vil vi bidra til strategiske tilnærminger som kan skape debatt og engasjement for hvordan vi kan videreutvikle Stavanger-regionen som landets ledende energiregion og vertskap for Norges viktigste næringsklynge.

En oppgave kan være å utrede hvordan det kan opprettes et internasjonalt senter for kompetanse innen petroleumsforvaltning i aksene UiS-OD-Petrad hvor det også utføres forskning. Videre vil vi arbeide med kartlegging av hva som skal til for å få selskaper til å legge FoU-virksomhet til Norge.

Andre oppfølgingstema kan være å støtte etableringen av et norsk kompetansesenter for undergrunnsteknologi basert på nettverk og kompetansen i Arena IO og Arena Brønnteknologi, samt bidra til at prosjektet Demo Rogaland med Statoil, Lyse og GE får drakraft til å lykkes.

Kontakt med energibedriftene

Greater Stavanger legger stor innsats i å bygge gode nettverk med energibedriftene – både de petroleumsrelaterte og de som jobber med fornybar energi. En av våre viktige roller er å være bindeledd mellom denne industrien og kommunene i regionen. Minst én gang årlig skal vi kunne gi en situasjonsrapport fra industrien til vårt styre og partnerskapet i Greater Stavanger.

Følgende hovedaktiviteter er planlagt i 2012:

- Bedriftsbesøk og kontaktmøter til minst 20 bedrifter. Den lokale næringsansvarlige inviteres med på møtene.
- Kontaktmøter i form av miniseminarer med oljeselskap og oljeservicebedrifter tilrettelagt av Greater Stavanger.
- Deltakelse på arrangementer og møter som er relevante for prosjektet.
- Oljeservicestudien sammen med SR-bank og Ernst & Young m.fl.
- Deltakelse i Næringsforeningen sin ressursgruppe for energi/og tilsvarende ad hoc arbeidsgrupper som NCE-initiativet, Arena Now og ONS-forberedelser.

10. Matnæringene

Det bærende prinsippet i Strategisk Næringsplan er at videreutvikling av matnæringen gjøres ved å gjennomføre strategiske grep knyttet til styrking av nyskaping, samt økt FoU-innsats og styrking av innovasjonsdrivende kompetanse. Dette er gode føringer, men Greater Stavanger opplever behov for å spisse sitt engasjement innenfor matsektoren.

En lang rekke aktører er i dag “gode hjelpere” for næringen, og faren for kryssende innsats er til stede. Greater Stavanger vil i 2012 videreføre støtten til NCE Culinology og Måltidets Hus, og samtidig søke å definere innsatsområder der vi kan tilføre næringen verdi på andre måter enn andre aktører.

– Kartofflen er jo af gammel oprindelse – og man må for-møde, at de såkaldte mosede kartofler stammer fra en lille landsby ved navn Mosede.

Utvalgte prosjekter 2012

Matnettverket Délice

Délice-nettverket har 19 medlemsbyer globalt. Lyon leder nettverket, Stavanger er eneste medlem i Norge. Hensikten med nettverket er å fremme kontakt mellom byer som er kjent for sin gastronomiske tradisjon, sin profesjonalitet, høy kvalitet på produkter samt fokus på culinologi. For Stavanger-regionen betyr dette både internasjonalt samarbeid og lokalt arbeid som fremmer samhandling.

Under AGM 2011, som Stavanger var vertsby for, ble Stavanger valgt som deltaker i gruppen som skal utarbeide strategi for nettverket. Dette arbeidet ble igangsatt i 2011, og første utkast til gjennomgang vil presenteres under nettverksmøtet i Madrid i mai. Dokumentet skal godkjennes under AGM i Helsinki oktober 2012.

SEARCH

Det arbeides med å få *Sandnes Education and Research Centre Høyland* etablert som en stiftelse i 2012, med utgangspunkt i Norges Veterinærhøgskole på Høyland. Målsettingen er å få bygd en forsøksstall som kan tilby fasiliteter for dyreforsøk innen utvalgte medisinske områder, herunder kurs og utdanning for et internasjonalt marked. Primære brukere vil være SUS, NVH, Norsk Luftambulans, UiS, samt leverandører av medisinsk utstyr.

Vår rolle vil være å bistå Sandnes kommune, der næringssjefen vil ha arbeidet med realiseringen av SEARCH som en høyt prioritert oppgave.

Fullstendig prosjektoversikt

KOMPETANSEUTVIKLING

- Regionalt arbeidsmarked og kompetansebehov
- Kompetansesenter landbruk
- Living Labs
- Helse- og velferdsteknologi

INFRASTRUKTUR

- Næringstransport
- Avinorprosjektet
- Ruteutviklingsforum Fly

NYSKAPING

- Regionalt utsyn
- Konjunkturbarometeret
- Bedriftstilflytting
- Nye næringer, inkl. finans

LIVSKVALITET

- Rekrutteringsprosjekt
- Kultur og Næring
- Kulturnæringsfond

INTERNASJONALISERING

- Landdager og nye muligheter
- Vertskapskontoret
- Europakontoret
- Nordområdene
- Houstonkontoret
- Delegasjonsreise Houston februar
- OTC Houston 2012
- Riokontoret
- Brasil
- Kina (Ningbo)
- Aberdeen

OFFENTLIGE TJENESTER

- Næringsareal, portal og kartlegging
- Smartkommune
- Boligarealutredning
- Energi- og varmeplaner

SAMFUNNSKONTAKT

- Årskonferansen
- Ressursgruppen for samfunnspåvirkning
- Studenttreff
- Infomateriell Greater Stavanger
- Websider
- Standutvikling og messeprofilering
- Årsrapport

ENERGINÆRINGENE

- ONS 2012
- Fornybar Energi
- Energistrategisk Forum
- WECP Verdens energibyer
- Kontakt med energibransjen

MATNÆRINGENE

- Matklyngen Délice
- Matregion 2030

ØVRIG

- Rullering Strategisk Næringsplan
- Utvikling av KPI'er